

Denne bog handler om borge!

Af Fritze Lindahl

Man har herved valgt at hylde Hans Stiesdal på hans 70-års dag for det store og betydningsfulde arkæologiske arbejde med borge og voldsteder, som har optaget en væsentlig del af hans lange virke som museumsmand.

Men Hans har mange strenge på sin bue, og i virkeligheden kunne man lige så godt have tilegnet ham en bog om kirker eller om selve Danmark, fordi Hans er en stor topograf, arvtager efter Hugo Matthiessen og kender af enhver plet i vort land. Eller man kunne fremhæve hans sans for teknik ved en bog om ure, specielt tårnure, der har hans så store bevågenhed, at han har sat liv og lemmer på spil for at pleje dem! Man kunne have tilskrevet ham en skønlitterær bog, for Hans er velbevandret i forrige århundredes forfattere og citerer ofte lange passager fra værker af Ludvig Bødtcher, Sophus Claussen og Andersen. Ingemann ikke at forglemme.

Alle kan lide Hans! – men det er ikke alle Hans kan li' – derfor er det så meget større en gunst at høre til hans vennekreds! Det er ikke svært at blive optaget i den, hvis man er en sød ung pige, begavet og ligner en racehest. Derimod kan det være vanskeligt for en gammel tåbe, der fremkommer med uacceptable meninger om kirker, klokkeophængninger, tårnure, voldsteder eller har et væsen, der er Hans imod. – Dog ikke sådan at forstå, at Hans ikke bryder sig om gamle mennesker, tværtimod viser han den ældre generation den største

opmærksomhed og omsorg. Et særegent træk hos Hans er nemlig, at han helt fra ungdommen af kunne omgås gammel som ung på lige fod.

Det var noget, der imponerede os andre i vore studenterdage. Hans var høj og flot, han kom fra en gård midt på Sjælland, men havde en lærd mands udseende, som understregedes af guldrandede briller, og så havde Hans været discipel i den fornemme Metropolitanskole, hvilket nok bidrog til at give ham videnskabsmandens præg. Skolens lærere – særligt de gammelsproglige – forstod at indgyde de unge respekt for klassisk lærdom, litteratur og historie. På universitetet var Hans som en fisk i vandet, for han var velforberedt og viste i timerne hos Arup og Albert Olsen sin hurtige forståelse af sammenhænge og fremkom med modne og velovervejede betragtninger.

Hans havde tillige en herlig tid som student og førte en tilværelse, som han ofte mindes med glæde. Livet på Studentergården var trods krig og mørkelægning ret muntert med mange fester, der ikke gik helt stille af. Når de havde været for støjende, havde drengene heldigvis en fortræffelig fortaler hos kollegiets efors, Erik Arup, i dennes hustru, »søde tante Clara«, som holdt så meget af de unge mennesker og gerne lagde et godt ord ind for dem.

Hvordan Hans' interesse førte ham ind på Nationalmuseet, først til Nyere tid eller Folkemuseet, som afdelingen også kaldtes, og hvordan han gik Axel Steens-

Hans Stiesdal på sit kontor på Nationalmuseet. Foto: Jens Velle 6.2.1992.

berg til hånde, skal ikke omtales nærmere. Det er under voldsteds- og borgarbejdet i Middelalderen, i de første mange år sammen med Vilhelm la Cour, og i det daglige antikvariske arbejde med kirkerne, hvor han har et storartet samarbejde med sine kolleger både i afdelingen og i Danmarks Kirker, at Hans har lagt sin sjæl.

Ikke mindst Hugo Matthiessen kom til at betyde noget særligt for Hans, der selv på smukkeste vis i sublim prosa har skildret det venskab, som knyttedes dem imellem på de mange topografiske rejser. Hans fortæller, hvordan disse ofte indledtes med stilfulde middage i hjemmet i Sønderborggade, hvor samtalerne om de forestående begivenheder udspandt sig, mens duften af fin cognac og skyer fra gode cigarer steg til vejrs. Ingen har bedre end Hans forstået at værdsætte og tolke den atmosfære, der var i Mester Hugos hjem.

Det er nok fordi Hans er født på landet, at han på sin egen måde accepterer det danske klima med regn og blæst og en sol, der kun i høsten ikke kan skinne for meget. Herfra stammer sikkert også hans glæde over det danske landskab med alt, hvad dertil hører af mark og skov, kirker og borge. Han elsker at vise det frem for andre og har i masser af år tilrettelagt vore skovture til mindste detalje. Han går i spidsen for den undrende flok og efter alle dagens oplevelser inviterer han gæst-

frit hele forsamlingen hjem til hyggeligt samvær i sit hjem, hvor han serverer et solidt måltid og derefter sine egne hjemmelavede lagkager.

Hans er nemlig også praktisk dygtig. Som opvokset på en gård har han været vænnet til sammen med sin familie at kunne klare enhver situation. Han er selv håndværker og praktisk mekaniker, hvilket ikke mindst har givet sig udslag på ur-området, hvor han har indlagt sig uvisnelig fortjeneste ved at reparere alle sine venners ure.

Selv om Hans personligt er uhyre beskeden og elsker at citere fra Hostrups Genboerne: »Vel er jeg ikke noget betydeligt menneske«, har vi dog aldrig troet, han mente dette helt alvorligt.

Hans gør livet og arbejdet på Nationalmuseet mere spændende og fornøjeligt, fordi han har så mange facetter og spiller så mange roller. Han er forskeren, som opdager nye ting i det danske landskab og finder sammenhænge i gamle sager. Han er igangsætteren, der inspirerer sine ældre og unge kolleger til at tage hidtil oversete opgaver op. Men han er også digteren, der skaber vores verden om til en mere farverig og mangfoldig oplevelse! Vi har meget at takke vores Hans for!

På gamle og unge veninders vegne
Fritze